

Dr.h.c. prof. doc. JUDr. Marek Šmid, PhD.

Právnická fakulta Trnavskej univerzity v Trnave

Združovanie vysokých škôl ako nový fenomén synergie vo vzdelávaní a vede

Association of universities as a new phenomenon of synergy in education and science

Citácia: Združovanie vysokých škôl ako nový fenomén synergie vo vzdelávaní a vede = Association of universities as a new phenomenon of synergy in education and science / Marek Šmid. In: Združenia osôb ako prvok demokracie a sloboda združovania / Martina Gajdošová (50%), Soňa Košičiarová (50%) (eds.). - Trnava : Typi Universitatis Tyrnaviensis, spoločné pracovisko Trnavskej univerzity a Vedy, vydavateľstva Slovenskej akadémie vied, 2019. - ISBN 978-80-568-0311-0. - S. 50-57. [Šmid Marek (100%)]

Abstrakt: Od 1. júla 2019 môžu vysoké školy podľa zákona o vysokých školách zakladať záujmové združenia právnických osôb s označením „konzorcium vysokých škôl“. Ide o ďalšiu formu implementácie slobody združovania, ktorej ústavným základom je právo na slobodné združovanie podľa článku 29 Ústavy Slovenskej republiky. Účelom tejto právnej inštitúcie je zlepšiť podmienky integrácie vysokých škôl a vytvárať ich synergiu v združovaní priestorov a kapacít v oblasti vzdelávania, vedeckej činnosti a starostlivosti o študentov. Nová slovenská súkromnoprávna inštitúcia konzorcia vysokých škôl charakterizovaná početnou prevahou verejných vysokých škôl, sa síce opiera o občianskoprávnu úpravu záujmového združenia právnických osôb, avšak ako každá nová právna inštitúcia vyvoláva rad otázok, ktoré je nevyhnutné vyriešiť pri zakladaní prvých konzorcií.

Kľúčové slová: konzorcium vysokých škôl, združenie právnických osôb, register vysokých škôl, sloboda združovania, statuty

Abstract: As of July, 1st 2019, universities can establish interest associations of legal persons entitled “consortium of universities” under the Higher Education Act. This is another form of implementation of the freedom of association, the constitutional basis of which is the right to free association under Article 29 of the Constitution of the Slovak Republic. The purpose of this legal institution is to improve the conditions for the integration of higher education institutions and to create their synergies in pooling resources and capacities in the fields of education, science and student care. The new Slovak private-law institution of the consortium of higher education institutions, characterized by the numerous prevalence of public universities, is based on the civil law regulation of the association of legal persons, but like any new legal institution raises a number of issues that need to be resolved when establishing the first consortia.

Key words: consortium of universities, association of legal persons, register of universities, freedom of association, statutes

Jedno z nových zaujímavých zákutí implementácie článku 29 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky¹ priniesla nedávna novela zák. č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách pod č. 155/2019 Z. z. z 13. mája 2019, ktorá umožňuje s účinnosťou od 1. júla 2019 založiť záujmové združenie právnických osôb, ktorého členmi sú slovenské vysoké školy a ktoré sa označuje ako „konzorcium vysokých škôl“ (ďalej len „konzorcium“).²

Konzorcium je teda svojou podstatou výkonom práva slobodne sa združovať. Medzinárodnoprávnym univerzálnym základom inštitúcie konzorcia je ustanovenie garantujúce slobodu združovania, ktoré sa nachádza v Medzinárodnom pakte OSN o občianskych a politických právach; medzinárodnoprávnym regionálnym základom inštitúcie konzorcia je ustanovenie garantujúce slobodu združovania, ktoré sa nachádza v Dohovore

¹ Čl. 29 ods. (1) Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Z. z.: *Právo slobodne sa združovať sa zaručuje. Každý má právo spolu s inými sa združovať v spolkoch, spoločnostiach alebo iných združeniach.*

² Ustanovenie § 2 ods. 14 zák. č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách: *Ak vysoká škola s inou vysokou školou založí zakladateľskou zmluvou záujmové združenie právnických osôb na účel spoločného postupu pri tvorbe študijných programov, vytvárania spoločných študijných programov, spoločného postupu v prijímacom konaní, spoločného uskutočňovania výskumnej, vývojovej alebo inej tvorivej činnosti alebo spoločného zabezpečovania možností stravovania a ubytovania pre študentov, toto záujmové združenie právnických osôb používa v názve označenie „konzorcium vysokých škôl“. Konzorcium vysokých škôl nadobúda právnu spôsobilosť zápisom do registra konzorcií vysokých škôl, ktorý je súčasťou registra vysokých škôl. Ustanovenia § 20i ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka sa pri zápise nepoužijú.*

Rady Európy o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Právnym základom v rámci práva Európskej únie je takéto ustanovenie v Charte základných práv EÚ.³

Myšlienka integrovania vysokých škôl je aktuálnou na Slovensku i v zahraničí. Združenia vysokých škôl v rozličných formách umožňujú tvorbu synergie, združovanie a lepšie využívanie prostriedkov a personálnych, vzdelávacích a výskumných, ako aj materiálnych kapacít vysokých škôl a ich silnejší vplyv na štát a spoločnosť.

Na Slovensku sa počas dlhšieho obdobia diskutuje o možnosti zlučovania vysokých škôl. Táto diskusia sa akcelerovala aj v súvislosti s poklesom počtu študentov na vysokých školách počas ostatných piatich až siedmich rokov. Bolonský proces priniesol možnosť pohybu a kreditovej voľnosti a študenti ho využívajú v rámci svojich snáh o získanie medzinárodnej skúsenosti, hľadania zaujímavých študijných programov a spoznávania iných kultúr, ale aj pracovných možností. Je to síce prirodzený proces, prinášajúci mladým ľuďom veľké kultúrne skúsenosti, odráža sa však negatívne na materiálnom zabezpečení slovenských verejných vysokých škôl, ktoré sa síce usilujú o maximálne kvalitné vzdelávanie a výskum, avšak stále sa stretávajú s neúprosným kritériom počtu študentov ako s hlavným kritériom štátneho dotačného financovania. Reforma vysokého školstva už začala a prejavuje sa v jeho koncepcii akreditácie a personálneho zabezpečenia. Reforma spravovania vysokých škôl a ich financovania však stále zostáva naliehavou úlohou do budúcnosti.

Zlučovanie vysokých škôl na Slovensku zatiaľ nebolo úspešným projektom. Možno uviesť viac príkladov, ktoré približujú realitu zlučovania vysokých škôl. Zlučovanie totiž znamená predovšetkým stratu právnej subjektivity zlučovaných vysokých škôl a až následne vytváranie nových subjektov s novými akademickými orgánmi. Táto, na prvý pohľad jednoducho riešiteľná otázka, sa komplikuje vtedy, ak sa zoberú do úvahy dôsledky straty právnej subjektivity vysokej školy. Týka sa to prerušenia akademického života v príslušnom regióne na dlhé obdobie, prípadne vzniká otázka možnosti jeho obnovenia vôbec. Prestávajú platiť uzavreté zmluvy so slovenskými i zahraničnými subjektmi ekonomickej i akademickej povahy, otáznym sa stáva čerpanie fondov Európskej únie i štátnych fondov, problematické sú akreditačné rozhodnutia, financovanie, kolektívy riešiace projekty, riadenie vysokej školy, identita študentov a študijných programov vrátane ich zabezpečovania, členstvo vysokej školy v domácich a zahraničných organizáciách, kompatibilita rozdielnych serverových systémov a viaceré ďalšie oblasti činnosti vysokej školy. Východiskom v tejto situácii je teda také spájanie kapacít a synergie v činnosti vysokých škôl, ktoré zachováva ich právnu subjektivitu pri úzkej vzájomnej spolupráci.

Vysoké školy v súčasnosti samozrejme vytvárajú rôzne účelové zoskupenia. Môže ísť o občianske združenie akým je napríklad *Združenie výskumných a technických univerzít SR*, či rôzne zmluvne upravené, formálne i neformálne, klastre, ktoré sú založené ako záujmové združenia právnických osôb podľa § 20f a nasledujúcich Občianskeho zákonníka. Príkladom

³ Čl. 22 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach publikovaného pod č. 120/1976 Zb.: *Každý má právo na slobodu združovať sa s inými, aj právo zakladať na ochranu svojich záujmov odborové organizácie a pristupovať k nim.*

Čl. 11 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd publikovaného pod č. 209/1992 Zb.: *Každý má právo na slobodu pokojného zhromažďovania a na slobodu združovať sa s inými, včítane práva zakladať na obranu svojich záujmov odbory alebo vstupovať do nich.*

Charta základných práv Európskej únie, (Ú.V. EÚ 2007/C 303/01)

Článok II-12 ods. 1: Sloboda zhromažďovania a združovania

Každý má právo pokojne sa zhromažďovať a slobodne sa združovať s inými na všetkých úrovniach, najmä v súvislosti s politickými, odborárskymi a občianskymi otázkami, z čoho vyplýva, že každý má právo zakladať na ochranu svojich záujmov odbory alebo vstupovať do nich.

takýchto spoluprác môžu byť nedávno ohlásené združenia Slovenskej akadémie vied s UK Bratislava a STU Bratislava, či tejto vedeckej inštitúcie s UPJŠ Košice a TU Košice.

V októbri 2019 uzavrelo deväť slovenských univerzít memorandum, v ktorom deklarovali zámer založiť „Konzorcium slovenských univerzít“ ako konzorcium vysokých škôl podľa § 2 ods. 14 zák. č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách. Treba dodať, že všetky tieto združenia právnických osôb, či občianske združenia, treba odlišovať od výsledkov zákonnej statusovej úpravy vzťahujúcej sa na jednotlivú vysokú školu, akou je napríklad označenie „výskumná univerzita“ podľa § 88a zák. č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách.⁴

Konzorcium vysokých škôl možno založiť len podľa § 2 ods. 14 zák. č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Používať toto označenie možno len na základe registrácie uvedeného združenia právnických osôb v osobitnom registri ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR.

Konzorcium je svojou právnou formou záujmovým združením dvoch alebo viacerých právnických osôb, založeným podľa § 20f zák. č. 40/1964Zb. Občianskeho zákonníka. K jeho založeniu sú potrebné zakladateľská zmluva a stanovy, resp. zápisnica z ustanovujúcej schôdze, a zoznam členov. Je však špecifické v tom, že ho registruje ministerstvo školstva a jeho členmi sú len vysoké školy a nie iné právnické alebo fyzické osoby.

Konzorcium je právnickou osobou, ktorá nadobúda právnú spôsobilosť zápisom do osobitného registra konzorcií vysokých škôl, ktorý je súčasťou registra vysokých škôl (ďalej len „register konzorcií“) podľa § 2 ods. 14 a § 102b zák. č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách.⁵ Možno teda konštatovať, že registrácia je konštitutívnym právnym aktom. Právnu

⁴ Podľa § 88a zák. č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách, *Vysoká škola sa môže na základe výzvy vyhlásenej ministerstvom školstva podrobiť periodickému hodnoteniu výskumnej, vývojovej, umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti v jednotlivých oblastiach výskumu raz za šesť rokov spravidla na účely identifikácie medzinárodne porovnateľnej činnosti výskumných tímov a jednotlivcov, na účely udelenia oprávnenia na používanie označenia „výskumná univerzita“ a na účely posúdenia kvality úrovne výskumnej, vývojovej, umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti pri štandardoch pre študijný program a štandardoch pre habilitačné konanie a inauguračné konanie.*

⁵ § 102b zák. č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách: **Register konzorcií vysokých škôl**

(1) Register konzorcií vysokých škôl je súčasťou registra vysokých škôl. Register konzorcií vysokých škôl slúži na zhromažďovanie a zverejňovanie údajov o konzorciách vysokých škôl.

(2) Do registra konzorcií vysokých škôl sa zapisuje

a) názov a sídlo konzorcia vysokých škôl,

b) predmet činnosti konzorcia vysokých škôl,

c) orgány, prostredníctvom ktorých konzorcium vysokých škôl koná, a osoby, ktoré vykonávajú ich pôsobnosť,

d) názov a sídlo zakladateľov konzorcia vysokých škôl.

(3) O fyzických osobách sa v registri konzorcií vysokých škôl spracúvajú údaje v rozsahu meno a priezvisko, akademický titul, vedecko-pedagogický titul, umelecko-pedagogický titul, vedecká hodnosť, dátum narodenia, adresa trvalého pobytu, funkcia, začiatok a koniec funkčného obdobia a názov vysokej školy, ktorú zastupuje.

(4) Z údajov podľa odseku 3 sa zverejňujú bez obmedzenia údaje v rozsahu meno a priezvisko, akademický titul, vedecko-pedagogický titul, umelecko-pedagogický titul, vedecká hodnosť, informácie o zastávanej funkcii a o funkčnom období; dátum narodenia a adresa trvalého pobytu sú prístupné len povereným zamestnancom ministerstva školstva.

(5) K návrhu na zápis do registra konzorcií vysokých škôl sa prikladá zakladateľská zmluva spolu so stanovami. Návrh podáva osoba splnomocnená zakladateľmi.

(6) Údaje do registra konzorcií vysokých škôl zapisuje ministerstvo školstva.

(7) Za aktualizáciu údajov v registri konzorcií vysokých škôl zodpovedá príslušné konzorcium vysokých škôl; aktualizáciu vykoná ministerstvo školstva na návrh konzorcia vysokých škôl, ktorého prílohou sú doklady preukazujúce zmenu príslušných údajov.

subjektivitu registráciou vysoké školy nestrácajú, čo je pozitívny posun od myšlienky ich zlučovania k jednoduchším riešeniam.

Vznik konzorcia má dve fázy: súkromnoprávnu, založenie zakladateľmi (písomnou zakladateľskou zmluvou) alebo založenie na ustanovujúcej schôdzi konzorcia (zápisnicou) a vznik konzorcia jeho registráciou, teda zápisom do registra konzorcií vysokých škôl. Samozrejme, k návrhu na zápis do tohto registra sa prikladajú stanovky konzorcia a zakladajúca zmluva, resp. zápisnica z ustanovujúcej schôdze konzorcia. Oba dokumenty musia byť schválené zakladateľmi konzorcia. Konzorcium teda vzniká na princípe legality (registračný princíp) po vykonaní súkromnoprávneho aktu založenia konzorcia, pričom registrácia je rozhodnutím správneho orgánu (zák. č. 71/1967 Zb.). Dve fázy má logicky aj opačný proces, zánik združenia, teda jeho zrušenie spôsobom uvedeným v stanovách konzorcia a následne výmazom z registra konzorcií vysokých škôl.

Stanovky konzorcia obsahujú názov, právnu identifikáciu a sídlo konzorcia, jeho poslanie, ktorým je v súlade so zákonom efektívna spolupráca členských univerzít v oblastiach predmetu činnosti konzorcia. Hlavné ciele konzorcia podporujú zlepšenie národného, medzinárodného a úniového postavenia členských vysokých škôl, zvýšenie kvality vzdelávania, vedy, výskumu a umeleckej činnosti, získavanie a efektívne využívanie personálnych a finančných zdrojov, posilnenie vzájomnej synergie kapacít a aktívnu spoluprácu s ďalšími konzorciami a klastrami na Slovensku, v Európe a vo svete.

Zákon o vysokých školách ustanovuje päť oblastí, v ktorých konzorcium vykonáva svoju činnosť. Tento predmet činnosti konzorcia tvorí *de facto* tri druhy činnosti: vzdelávanie, vedeckú činnosť a starostlivosť o študentov.

Pri vzdelávaní sa predmet činnosti konzorcia zameriava na kľúčovú otázku reformy vysokého školstva v oblasti akreditácie regulovanej zákonom č. 269/2018 Z.z. o zabezpečovaní kvality vysokoškolského vzdelávania, teda na oblasť študijných programov. Predmetom činnosti konzorcia vysokých škôl je spoločný postup pri tvorbe študijných programov, vytváranie spoločných študijných programov a spoločný postup v prijímacom konaní.

Ďalším predmetom činnosti konzorcia je spoločné uskutočňovanie výskumnej, vývojovej alebo inej tvorivej činnosti. Toto je pomerne široký predmet činnosti, ktorý zahŕňa celú škálu regulovaných aktivít vysokej školy, vrátane projektovej činnosti a čerpania fondov Európskej únie.

Predmetom činnosti konzorcia je napokon aj spoločné zabezpečovanie možností stravovania a ubytovania pre študentov. V polohe *de lege ferenda* možno vysloviť názor, že takéto užitočné, avšak príliš detailné vymedzenie predmetu činnosti (len stravovanie a ubytovanie) nevyjadruje potrebné spektrum zabezpečenia života študentov. Nezahrňuje napríklad kultúrne, športové, spoločenské a iné aspekty študentského života a túto časť dikcie zákona bude zrejme potrebné vykladať extenzívne vzhľadom na zámer zákonodarcu, resp. hlavný cieľ celej právnej úpravy.

Otvorenou otázkou vo všeobecnosti zostáva, či predmetom činnosti konzorcia by mohli byť aj ďalšie oblasti činnosti vysokých škôl.

Spojka v texte „alebo“ umožňuje konzorciu mať jeden, viacero alebo všetky zákonom dané predmety činnosti. V zakladajúcej zmluve sa však odporúča uviesť celý zákonný výpočet oblastí predmetu činnosti. Možno ďalej prezentovať názor, že v dikcii súčasnej právnej úpravy sa explicitne nenachádza možnosť rozširovania predmetu činnosti konzorcia vysokých škôl (napríklad obvyklým výrazom „najmä“) avšak predmet činnosti konzorcia je v texte zákona koncipovaný pomerne široko. Preto súvisiacimi, predchádzajúcimi, či následnými činnosťami by mohli byť aj ďalšie oblasti činnosti vysokej školy. Ak možno dôvodne

predpokladať, že združovanie vysokých škôl má slúžiť ako podpora aktuálnym vysokoškolským reformám, spresnenie zákonnej dikcie v súlade s cieľom zákona o vysokých školách, napríklad v stanovách konzorcia, by nemalo spôsobovať právne problémy. Ako príklad by mohlo slúžiť vymedzenie obsahu „spoločného postupu pri tvorbe študijných programov“. Spolupráca v tejto veci pochopiteľne zahŕňa širokú škálu činností vysokých škôl predpokladanú v akreditačnom procese nielen zákonom č. 269/2018 Z. z. o zabezpečení kvality vysokoškolského vzdelávania, ale aj Európskymi štandardmi a odporúčaniami (ESG), štandardmi Slovenskej akreditačnej agentúry, či vnútornými predpismi vysokej školy. Logickým výkladom možno dôjsť k záveru, že vytváranie všetkých potrebných podmienok na úspešnú transparentnú tvorbu študijného programu je obsahom tejto časti predmetu činnosti konzorcií vysokých škôl. Zásadou totiž tiež zostáva, že zodpovednosť za fungovanie a kvalitu študijného programu má vysoká škola a nie štát. Vysoké školy združené v konzorciu majú preto zodpovednosť za realizáciu takej koncepcie (politiky), obsahu a postupov pri svojej činnosti, ktorých výsledkom je kvalitný, dobre implementovaný a pravidelne hodnotený študijný program realizovaný v súlade so všetkými zákonnými atribútmi. V tejto otázke sa pochopiteľne očakáva v krátkom čase naliehavá odborná diskusia.

Členmi konzorcia sú vysoké školy zapísané v registri konzorcií vysokých škôl a majú určité práva a povinnosti, uložené v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, ako aj vnútornými predpismi, najmä stanovami konzorcia.

Orgánmi konzorcia sú obvyklé orgány združení právnických osôb typu správnej rady, predsedníctva a predsedu správnej rady, či dozornej rady. Výkonným a administratívnym orgánom konzorcia môže byť výkonný riaditeľ konzorcia, pričom by mal mať k dispozícii potrebné a primerané administratívne kapacity. Kancelária konzorcia by bola jeho výkonným, organizačným a administratívnym orgánom. Konzorcium podľa potreby môže vytvárať svoje pracovné komisie a pracovné skupiny.

Konzorcium hospodári s hnutelným a nehnuteľným majetkom. Hospodárenie uskutočňuje podľa schváleného rozpočtu. Za hospodárenie by mal zodpovedať najvyšší orgán konzorcia. Zdrojmi majetku konzorcia by mali byť príspevky členov konzorcia podľa § 17 ods. (8) zák. č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách, ďalšie príspevky členov konzorcia na základe rozhodnutia najvyššieho orgánu konzorcia, dary konzorciu, výnosy z majetku konzorcia a výnosy z podnikateľskej činnosti konzorcia. Štátne dotačné zdroje majetku konzorcia pridelené verejným vysokým školám podľa § 17 ods. (8) zák. č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách môže verejná vysoká škola so súhlasom jej správnej rady poskytnúť konzorciu, ktorého je členom, na činnosť, ktorej vykonávanie uhrádza z dotácie na vzdelávanie, výskum, rozvoj a sociálnu podporu študentov a ktorá je zapísaná v registri konzorcií vysokých škôl.⁶ Tu možno zdôrazniť mimoriadnu dôležitosť zákonne správneho, optimálneho, komplexného a vyváženého vymedzenia predmetu činnosti konzorcia vysokých škôl.⁷

Všetky finančné prostriedky vložené a poskytnuté v prospech konzorcia, ako aj hnutelné a nehnuteľné veci, sú majetkom konzorcia, pričom konzorcium zodpovedá za nesplnenie

⁶ Podrobnosti v § 89 ods. (4) až (7) zák. č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách, Financovanie vysokých škôl.

⁷ § 17 ods. (8) zák. č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách:

Verejná vysoká škola môže so súhlasom správnej rady verejnej vysokej školy poskytnúť konzorciu vysokých škôl, ktorého je členom, príspevok hradený z prostriedkov štátneho rozpočtu poskytnutých v rámci dotácií podľa § 89 na činnosť,

a) ktorej vykonávanie verejná vysoká škola uhrádza z dotácie podľa § 89 ods. 4 a 7 a

b) ktorú má príslušné konzorcium vysokých škôl zapísanú v registri konzorcií vysokých škôl.

svojich povinností svojim majetkom. Konzorcium zostavuje jednoduchý ročný rozpočet, vedie účtovníctvo o príjmoch a výdavkoch a robí ročnú závierku o výsledkoch hospodárenia. Finančné prostriedky konzorcia možno použiť výlučne na realizáciu predmetu činnosti konzorcia, prevádzku konzorcia a potreby pre činnosť a rozvoj konzorcia. Konzorcium je oprávnené vykonávať aj podnikateľskú činnosť, avšak len v rozsahu predmetu svojej činnosti a na základe príslušného oprávnenia na výkon tejto činnosti. Zisk z podnikateľskej činnosti musí byť po zdanení v celom rozsahu použitý na predmet činnosti konzorcia, okrem výdavkov na správu konzorcia.

Konzorcium sa zrušuje dobrovoľným rozpustením, zlúčením s inými organizáciami alebo právoplatným rozhodnutím súdu o jeho zrušení. Pri zrušení konzorcia je nutné vykonať likvidáciu, ak majetok konzorcia neprechádza na právneho nástupcu. Konzorcium zaniká výmazom z registra konzorcií vysokých škôl.

Záverom, po zodpovedaní právnej stránky novej inštitúcie konzorcia, si možno položiť aj jednu zo základných súvisiacich praktických otázok - akú pridanú hodnotu konzorcium prináša vysokým školám.

Význam inštitúcie konzorcia budeme samozrejme lepšie poznať až po získaní potrebnej sumy skúseností s jej implementáciou. Zatiaľ možno predpokladať, že cieľom konzorcia je dosiahnuť najmä komplexnú synergiu vysokých škôl v špecifickom prostredí a aktuálnych okolnostiach. Dôležitá je aj skutočnosť, že na účely fungovania konzorcia možno používať štátne dotácie v rámci zákonných pravidiel. Konzorcium vysokých škôl je tiež realizovateľnou východiskovou odpoveďou na aktuálnu situáciu vo vysokom školstve a na myšlienku a postupy vedúce k integrácii vysokých škôl. Vyjadruje možnosť spájania špecifických záujmov, odborovej, či regionálnej blízkosti. Vytvára lepšie predpoklady pri umiestňovaní sa v rankingoch vysokých škôl, ako aj pri úsilí o zapájanie sa do medzinárodných aliancií. V prípade optimálneho využitia svojich možností môže byť konzorcium zároveň dobrým nástrojom podporujúcim vplyv reprezentácie viacerých vysokých škôl na spoločnosť a štát. Môže tým podporiť tvorbu potrebných legislatívnych návrhov vo všetkých oblastiach činnosti vysokých škôl.